

Oikeusministeriö

Lausuntopyyntö työryhmän muistiosta sovittelun mahdollisuuksista hallintoasioissa; sisäministeriön lausunto

Oikeusministeriö on pyytänyt sisäministeriöltä lausuntoa työryhmän muistiosta sovittelun käytön mahdollisuuksista hallintoasioissa.

Sisäministeriö lausuu asiassa seuraavaa.

Oikeusministeriö on pyytänyt lausuntoa hallintosovittelua koskevasta työryhmän muistiosta. Muistio on laadittu oikeusministeriön 29.10.2020 asettamassa työryhmässä, joka on selvittänyt sovittelun mahdollisuuksia hallintoasioissa. Työryhmä on selvittänyt sovittelun mahdollisuuksia hallintoasioissa viitaten sovittelulla laajasti erilaisiin sovitteluprosesseihin ja sovinnollisuuden edistämiseen. Työryhmä on tunnistanut hallintoasioiden sovittelun esteitä ja toisaalta myös asiaryhmiä, joissa sovittelu voisi olla mahdollista. Lausunnossa on pyydetty ottamaan kantaa siihen, missä asiaryhmässä hallintosovittelulle olisi tarvetta ja käyttöalaa ja mihin asiaryhmään se ehdottomasti ei sovellu. Muistion yhteenvedossa ja johtopäätöksissä on esitetty, että edellytyksiä yleiselle hallintoasioiden sovittelujärjestelmälle ei ole. Työryhmä ei myöskään tunnistanut yhtään sellaista asiaryhmää, jossa sovittelulle olisi kauttaaltaan tuntuva tarve, vaan mahdolliset tilanteet, joissa sovittelulle voi olla edellytyksiä, tulevat esille pistemäisesti suuresta juttumassasta.

Sisäministeriö on kuullut lausuntoaan varten hallinnonalansa viranomaisia, joiden kanta sovittelun käyttöön hallintoasioissa on ollut työryhmän kannan mukainen eli sovittelulle ei ole tunnistettu edellytyksiä hallintoasioiden käsittelyssä. Esimerkiksi poliisin lupa-asiat ovat niiden oikeudellisesta luonteesta ja niihin liittyvästä prosessiasetelmasta johtuen sellainen yksittäinen hallintoasioiden asiaryhmä, joihin hallintosovittelu ja/tai sovintojen edistäminen hallintotuomioistuimissa eivät sovellu. Sama koskee yleisesti poliisin määräämiä hallintosanktioita, jotka ovat usein luonteeltaan rangaistusluonteisia ja niiden määrääminen perustuu sidottuun oikeusharkintaan. Sovittelumenettely ei sovellu myöskään maahanmuutto- ja kansalaisuusasioihin. Näissä asioissa julkinen intressi on merkittävässä roolissa, ja lainsäädäntö on myös vahvasti kytköksissä EU:n yhteiseen lainsäädäntöön. Myös työryhmän muistiosta mainitaan julkinen intressi ja EU-lainsäädäntö sovittelun esteinä. Voidaan myös todeta, että maahanmuutto- ja

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

295 480 171
358 295 480 171

916 044 635
+358 9 160 44635

kirjaamo@intermin.fi
www.intermin.fi

kansalaisuussääntely jättää monin osin viranomaiselle harkintavaltaa, ja lainsäädäntö sisältää myös kokonaisharkintaa painottavia säännöksiä.

Sisäministeriö toteaa, ettei sovittelu tai sovittelun kaltainen menettely sovellu myöskään Rajavartiolaitoksen hallintoasioihin. Sovittelulle ei ole edellytyksiä, koska Rajavartiolaitoksen hallintoasioissa on voimakas julkinen intressi, eikä Rajavartiolaitos voi neuvotella tai sopia niistä asianosaisen kanssa. Lisäksi useiden Rajavartiolaitoksen tehtävien taustalla on EU-oikeuden ja kansainvälisten sopimusten asettamia vaatimuksia. Sisäministeriö tuo esiin, että rajavartiolain 6 §:n mukaan tehtävien suorittamisessa on toimittava sovinnollisuutta edistäen, minkä lisäksi Rajavartiolaitosta koskevassa lainsäädännössä on säännöksiä kohtuuskäytön huomioimisesta. Esimerkkinä voidaan mainita ulkomaalaislain 146 §:n mukainen kokonaisharkinta ja ulkomaalaislain 179 §:n 2 momentin 4 kohdan mukainen liikenteenharjoittajan seuraamusmaksun kohtuullistaminen. Tarvetta erilliselle sovittelulle ei sisäministeriön näkemyksen mukaan ole.

Kansliapäällikkö

Kirsi Pimiä

Asiantuntija

Janne Juujärvi

Liitteet Napsauta tähän hiirellä ja kirjoita liitteiden nimet kukin omalle rivilleen. Rivinvaihto enterillä.

Jakelu OM Oikeusministeriö

Tiedoksi SM MMO Maahanmuutto-osasto
SM PO Poliisiosasto
SM RO Rajavartio-osasto